

29.10.07

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
 Muzeum Pomorskie Armii Marynarki
 oraz Wojskowej Służby Floty
 ul. Taras, ul. Podmurza, 81-004/11 58 55 22 186
 e-mail: fundacja@genelzawacki.pl
 NIP 950 25 13 000 000 000 000 000 000 000 000
 Nr r-ku 82 1090 1500 0000 0000 5002 0244

Brodnica
 262-AK
 * Jarzembowski Franciszek
 v. Jarzembowski
 ps. "Bluszczyk"
 M: 26/632 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Jarembowski Franciszek
vel Jarębowski
T: Ul. 26/632 Pom.
Grodzica Lwz-AL

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa k. 4 s. 1-8

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora k. 1 s. 1

II. Materiały uzupełniające relację k. 4 s. 1-4

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 41

VI. Fotografia – list i ikonografii

1/1. Pelaja

1. H. Antoszewski, Charakterystyka postaci Franciszka Jarebowickiego ps. „Bliszesz”, oryg. m.kp. z lutego 1983 k. 2 s. 1-4
2. jak wyżej, m.kop. oryg. z września 1984. k. 2 s. 5-8

①

Charakterystyka postaci Franciszka Jarzebowskiego ps. „Bluszer.”

Franciszka Jarzebowskiego poznałem w 1941 r. jako kier. konspiracyjnej tajności Inspektoratu Brodnica. Był to mężczyzna w sile wieku, lat około 35, smukły i b. schludny, ciemny blondyn o niebieskich oczach, pociągłej twarzy, wesoło zamysłony, jakby stale był czynny i pełonisty, o pogodnym lekkim uśmiechu i miłym obejściu. Był kawalerem. Do 1. IX 1939 r. pracował jako naczelnik Urzędu pocztowo-telekomunikacyjnego w Chojnicach i z tamtąd musiał uciec, ponieważ poszukiwali go Niemcy. Było to powodem, że jesienią 1939 r. osiedlił się w Brodnicy wraz z siostrą i ojcem i zamieszkał w matym domu na wylocie z miasta w stronę Rybina. Była to polna boczna droga. Długość ul. Stolarska 2. Miejsce to było doskonałe jeśli chodzi o kontakty konspiracyjne. Tam też jego mieszkaniem było częstym punktem schadek z innymi członkami ruchu oporu. Z tego punktu także i ja korzystałem, bowiem b. mi odpowiadał, bo był akurat po drodze do domu. Niezależnie od tego spotykałem się z Bluszerem w miejscu jego pracy „Buchstelle” gdzie pracował z innymi, którzy także dłużej niemu byli w konspiracji jak: banda Cybulska ps. „Ada” Klara Lonarska ps. „Ira”, Zygmunt Donike ps. „Korapa” i inni. Licząc „pracy” Bluszcza Niemiec jedynym, który tam pracował nie był zbyt gróźnym przeciwnikiem. Buchstelle zajmowała się

prowachowaniem ksiąg majątków polskich będących pod nadzorem niemieckim. Jarzembowski w wyroku nie stał się, miał przygotowanie skłonne do pracy w tajemności.

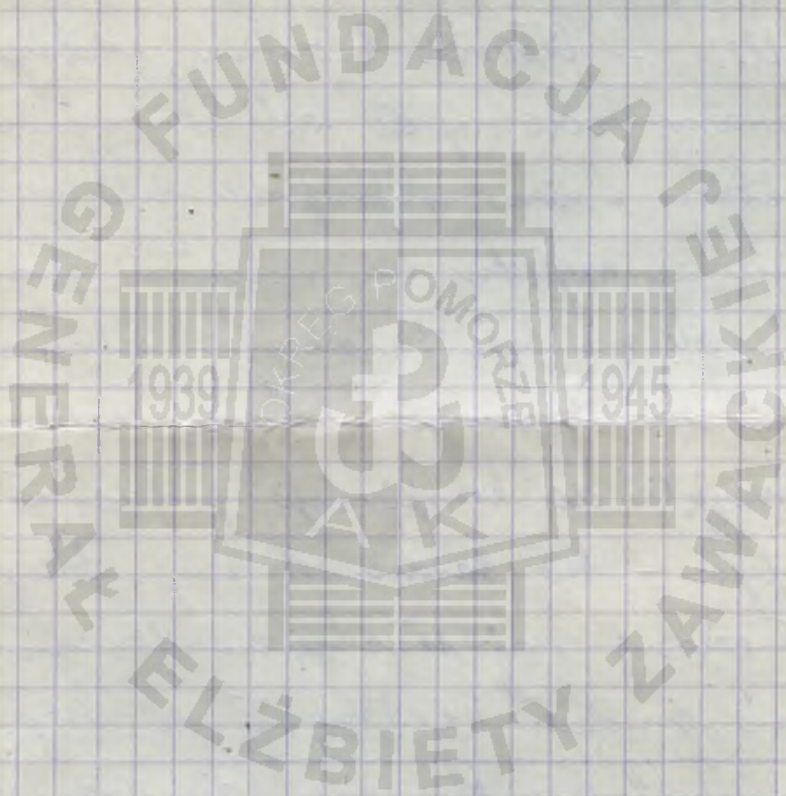
✓ Kto go do konspiracji w Brodnicach wciągnął, nie pamiętam,
 ✓ może Jarochi? a może sam zaczął organizować pod-
 ziemię? Trajnik także pracował poczty w Brodnicach wspominał mi, że już w IV kwartale 39r. Jarzembowski konspirował. Był to człowiek na stałym miejscu. Lepszego kier. na dowódca sefa tajemności Inspektoratu nie wyobrażam sobie. Ten człowiek chyba przeszedł sam siebie. To co stworzył było majsterkiem tajemności w konspiracji, jaka powinna być stworzyć tu wśród Niemców, którzy bacznym okiem obserwowali każde poruszenie się Polaków, przynajmniej tych, których szczególniej opieki im powierzono. Stworzył się tajemności za pomocą dnuzym ukierunkowanych biegów do Nowego Miasta, Rypina i w Brodnicach w ramach tajemności Inspektoratu z Obwodami. Miał powiązania z Okręgiem w Tomnie przez brygadę St. Borowskiego ps. "wir", posiadał tajemność z Warszawą przez Ciechanów. Ade, wyjechał, bo znała dobrze język niemiecki do Gdańska i Berlina. o czym mi sam opowiadał. Pozatym nawiązał tajemności z sąsiednimi Inspektoratami z Łódzianką i Gudzisz-
 dziem, doświadczył jazdy Lwa i Ady. Oprócz tajemności ^{normalnej sieci} przez gońców posiadał swoje zastępcę Edmunda Cyranki-
 wicza ps. niezamany, który zajmował się kuzdem Porostowem i tajemnicą telefonierów. - Pozatym stworzył grupę nastawku radia, dnuzym tajemności z Łódzianką alarmowej oraz grupę tajemności z Łódzianką, którymi kierował plut.

Taczuńci Bronisław Chański ps. Kiermany. Wyszło stara³
się opanować panisziostwo i miał to w jędrzym palcu.
Stale o czymś myślał, co jeszcze trzeba zrobić, co uzupełnić
wicher do mnie. Wyrażał się o nim, że jego taczuńci naj-
lepiej funkcjonuje w Oksze, że ma podziw dla jego pracy.
Pozatym oświadczał mi kilkakrotnie, że taczuńci Blusca
wykorzystuje często zamiast taczuńci Oksze bo jest spraw-
niejsza. Przybrał ps. Blusca, bo wiem jak blusca tak obróci
gesta. Lúcia pajca się siatek całe trzy powiaty w pod-
ziemnej mafii. — Ciotki b. czynny, oddany sprawie, nie-
cennie zapracowany, zdolny do wielkich czynów i poświęceń.
Jego chłopcy, którzy z nim współpracowali nazywali go bar-
dzo prozaicznie ze względu na nieumiejętność jego sylwetki
„chudzielcem”. Ale nie było to oznaką lekceważenia. Miał
powagę i mił wśród swoich. Lúcia, nowa osoba, która
miała być przyjęta do konspiracji poddawał surowej ob-
serwacji i krytyce — był bardzo ostrosny. Ale sam się nie
uchronił. Był wierny swej służbie do końca. Podczas pięć-
szych aresztowań grudnia 44 r. uwięziono do Tryb. „Musimy wytr-
wać 2-3 tygodnie. Ruszy ofensywa zimowa, napewno wszystko
dobrze się ułoży.” Aresztowania przybierają charakter masowy;
jestem u niego w pracy dnia 2 stycznia 45 r. w Buchstalle
i proponuję mu, żeby zennym z miasta odjechał natych-
miast Gromanki, która stoi opodal. Odpowiedział:
„cokolwiekby mi się spotkać mogło, pozostaw, pozatym nie
chcę pozostawić siostry i stariego chorego ojca na pastwę losu
i tych którymś kieniję.” Podzielili los całej grupy. Gdzie
ich groby nikt nie wie. Była między nimi Orliidea. ✓

w której się chociaż. Głęboko wzięli przed Panem Bogiem przed
nie planowali. Zginęli razem gdzieś za Bydgoszczą po
dniu 18 I 1945 r. A tak się do życia i szczęścia cicho
twali i już go w najbliższych dniach spodziewali się
ujrzeć realnym.

Brodnica, w lutym 1989 r.

L. Antoniewski

Charakterystyka Franciszka Jarzębowskiego

ps. „Bluszer” -

Franciszka Jarzębowskiego poznałem w r. 1941 jako kier. konspiracyjnej teczności Inspektoratu Brodnica. - Był to mężczyzna w sile wieku lat około 35, smukły, k. szczupły, ciemny blondyn o niebieskich oczach i pociągłej twarzy, wice nie zamysłony, jakby stale był czymś pochłonięty, o łagodnym lekkim uśmiechu i miłym obejściu. - Był kawalerem. Do 1. V 1939 r. pracował jako kier. Urzędu pocztowo-telekomunikacyjnego w Chojnicach, i stamtąd musiał uciec, ponieważ poszukiwali go Niemcy. - Było to powodem, że po kilku miesiącach uciekł się w Brodnicę z siostrą i ojcem i zamieszkał w matym domu na myłoci z miasta w stronę Rybina na bocznej drodze (obecnie ul. Stolarska nr. 2) w doskonałym miejscu jeśli chodzi o kontakty konspiracyjne. - Tam też jego mieszkanie było często punktem kontaktowym z innymi członkami ruchu oporu. - Z tego punktu takie korzystałem, bowiem k. mi odpowiadał, bo był akurat po drodze do mnie do domu z Brodnicy do Gorzenicy. - Wrazem od tego spotykałem się z Bluszerem w miejscu jego pracy „Buchstelle” gdzie pracował z innymi, którzy także byli w konspiracji jak: Wanda Cybulska ps. Ada, Elara Konarska ps. Iwa, Zygmunt Druke ps. Grupa i inni. - Kontakty te nie budowały zainteresowania Niemców bowiem kier. Blusera jedynym Niemcem, który tam pracował

nie być zbyt groźnym przeciwnikiem. Buchstette zajmował⁶ się prowadzeniem ksiąg majątków polskich będących pod nadzorem Treuhänderów. Janskowski w wojsku nie służył, miał przygotowanie szkolne do pracy w urzędności cywilnej. Słoto go do konspiracji w Brodnicach wciągnął nie pamiętam, wiem tylko jedno: był to człowiek na właściwym miejscu. Lepszego kier. na dowódcę szefa tajności inspektoratu nie wyobrażam sobie. Ten człowiek chyba przeszedł sam siebie. To co stworzył, było majsterntykiem tajności w konspiracji jakę można było stworzyć tu wśród Niemców, którzy bacznym okiem obserwowali każde posunięcie i każde pomysłenie Polaków, przynajmniej tych, których szczególniej opiece im powierzono. — Utworzył sieć tajności za pomocą punktów kontaktowych dwujęzycznych ukrytych biegnących np. do Nowego Miasta, Rypina i Brodnic w ramach sieci tajności Inspektoratu z obwodami. Miał połączenia z Okręgiem „Reich” w Tomnie przez brygadę Stanisława Borowskiego ps. Posiadał tajność z Warszawą przez Ciechanów, a Adę wysyłał bo znała dobre język niemiecki do Gdańska i Berlina o czym sam mi opowiadał. —

Pozatym nawiązał tajności z sąsiednimi Inspektoratami z Włocławkiem i Gudziszkiem dokąd jeździł Jura i Ada. Oprócz normalnej sieci tajności przez gońców posiadał tegoż zcc. Edmunda Cyrankiewicza ps.?, który zajmował się urzędem pocztowym. Pozatym stworzył grupę nasłuchu radiowego tajności alarmowej i grupę tajności z lotnictwem. Wszystko starał się oparować familijowo i miał w jednym palcu.

7
Stale o czymś myślał, co jeszcze trzeba zrobić, co
uzupełnić.

Wicher do mnie wyraził się o nim, że jego ^{fajpaj} ~~ważności~~ ^{ważności} naj**bardziej**
funkcjonuje w całym Okresie i że ma podziw dla jego pracy. -
Tym samym oświadczył mi kilkakrotnie, że ~~ważności~~ Bluscer
wykorzystuje często zamiast ~~ważności~~ Okresu bo jest ^{sprawniejszy}.
Przybrał ps. Bluscer, boiem jak bluscer tak obrócił
gesta, siecia, pajsera, swą siatkę, całe trzy powiaty
w podziemnej mafii. -

Cetownik b. czynny, oddany sprawie, wicecie zapracowany,
zdolny do wszelkich czynów i poświęceń. Jego chłopcy, którzy
z nim współpracowali nazywali go bardzo prozaicznie
ze względu na wygląd i skromności sylwetki „chudzielcem”
Dziś jeszcze wspominają jak mówiali: „Chudzielce cię wywa.”
Ale nie było to oznaką lekceważenia. Miał powagę i miarę
wśród swoich. Łasda, nowa osoba, która miała być
przyjęta do konspiracji poddawai surowej obserwacji
i krytyce - być ostrożny. - Nie pamił się nie uchronić.
Był wierny swej służbie do końca. Podczas pierwszych ar-
restacji grudnia 44 mówił do Joty. „Musimy wytrzymać
jeszcze 2-3 tygodnie, musimy ofensywa zimowa, napewno
wszystko dobre się ułoży.” - Arrestowania przybierają cha-
akter masowy, jestem u niego w pracy około 3 stycznia 45.
w Buchshalle i proponuje mi, żeby z nim, z niasta odpi-
chał natychmiast furgonkę, która stoi opodal. Odpowi-
dział: „Cokolwiek miś spotkać może - porostane, porostane
porostym nie chce porostanie siostry i starego chorego ojca
na pastora domu.”

Podzielił los całej grupy. Była między nimi Orchidea⁸
w której się kochał. Zginęli razem gdzieś za Bydgoszczą,
po 14 stycznia 1945 r. Głub wsieli przed Panem Bogiem
a tak do życia i szczęścia się cicho rwali, i już
go w najbliższych dniach spodziewali się ujrzeć
realnym. -

Brodnica, we wrześniu 1984 r.

Karimierz
Autoszewski -

1/3. Inne materiały dokumentacyjne:
Jarembowski Franciszek:

1. Oświadczenie Krystyny Węgorzew-
skiej - Wiązomki o obywatelstwach
odnalezienia zwłok F. Jarembowskiego,
rękopis, kserokop. oryg. k. 1 s. 1

Wysłany przez pocztę - 4. czerwca

nr. 3000 Hannover 1.

Wittenberger Straße 10

Dziś wczoraj

ze wczoraj wieczorem w godzinach me w. Mięskie Pole 44
(ze do czasu w godzinach wieczornych p. Janz, Bouthe)

Zamierzam dzisiaj w godzinach ze godzin 18 zabrać
osob (poczt. 47 48) w godzinach wieczornych p. Janz Bouthe
także wieczorem w godzinach wieczornych do czasu me
perłom. w godzinach wieczornych do czasu i porównań
mojej matki, ze wczoraj zabrać też p. Janz-
Bouthe i nie muszę czekać przytulając się.

Była też około 5 godzin i me wieczorem
(w godzinach w 2-gim stopniu) w godzinach wieczornych.

Moja matka ma też w godzinach p. Janz Bouthe
i o znowu po ok. wieczornych, wieczornych zabrać
tylko wtedy też, natomiast zabrać zabrać
zabrać. Me nie pamiętam, kiedy to było
cierpko i dlatego bezsilnie się w godzinach.

P. Janz Bouthe do godziny wieczornych porównań
me wieczornych 5 godzin.

Wł. Anny Anny - 2

Zaproszono do listu p. Alicji Nowellowej

zob: tamże Kropka-Nowellowa Alicja,

H. Harbinowicz do. 01. 97

II. Materiały uzupełniające relacje:
Jarembowski Franciszek:

1. Zbigniew Muchliński, biogram
Franciszka Jarembowskiego, mpis k. 1 s. 1
2. Biogram Franciszka Jarembowskiego
- zestawia E. Zawacka 26.07.1979,
mpis, 2 kopie k. 1 s. 2
3. Tadeusz Jaremski, Jarembowski
Franciszek (w.), Słow. biograficzny
konspiracji pomorskiej 1939-1945,
Wyd. FAFAK, Tomii 1997, t. XV, k. 3,
s. 74-75, kserokop. k. 1 s. 3
4. art. Marian Bisan, Afkowska komórka
w niemieckim gnieździe, Ziemia Si-
chołowska, nr 5 (260), maj 2009, kserokop.
omyp. k. 1 s. 4

J a r z ę b o w s k i F r a n c i s z e k
/1906-1945/ps.Zuik,"Sitko","Bluszcz",żołnierz AK.

szeregowiec,przeniesiony do rezerwy bez odbycia zasadniczej służby wojskowej.

Rocznik 1906.Do 1933r naczelnik poczty w Chojnicach.Zagrożony przez Niemców na początku 1940r osiedla się z ojcem i siostrą w Brodnicy.

Zaprzyśnięty do ZWZ-AK już na początku 1940r.Pracuje w biurze,które zajmowało się prowadzeniem ksiąg majątków polskich będących pod nadzorem niemieckich zarządców,gdzie znajdowała się m.i. skrzynka pocztowa oraz punkt kontaktowy AK.Punkt kontaktowy mieści się również w jego domu mieszkalnym.Był szefem konspiracyjnej łączności inspektoratu AK w Brodnicy.Wzorem zorganizował konspiracyjną sieć łączności za pomocą punktów kontaktowych nie tylko na swoim terenie działania ale również do Torunia,Warszawy i Berlina.Utworzył również grupę nasłuchu radia,drużynę łączności alarmowej i grupę łączności z lotnikiem.Był współorganizatorem zrzutowisk w Głębocku i Radoszkach.

Aresztowany przez gestapo 2 stycznia 1945r. Więziony i męczony w Brodnicy i Bydgoszczy.Zginął w nieznanych okolicznościach w drugiej połowie stycznia 1945r.

Odznaczenia:Brązowy Krzyż Zasługi/1943/,Srebrny Krzyż Zasługi/1944/.

Zródła:

- 1.Informacja K.Antoszewskiego,poz.26m.Archiwum E.Z Toruń
- 2.Relacje Ewy,Róży,Laury,Faszyny,Kaliny,E.Stawińskiej-Zieleniewskiej,Sobola.Archiwum E.Z. Toruń.

opr. Olusi 7.02.1989r.
Zbiornik Mun. liński

Jarzebowski vel Jarzębowski Franciszek ps Ziuk, Sitko Bluszcz
strz. piech, w wykazu odznaczeniowego

ur. 1906 r. w s.
do września 1939 r. naczelnik poczty w Chojnicach
w czasie okupacji mieszkał w Brodnicy, ul. Słoneczna 2 /wg K. Antoszewsk-
kiego za miastem pod Rypin, wg innych dom regowy przy rzeźni, Podgórna
mieszkał z synem i córką, córka żyje, siostra w Bydgoszczy
pracował w biurze niemieckim, mieszczącym się w domu, który obecnie sta-
nowi własność Zygmunta Dombkego z AK - kier. V K obwodu Brodnica
w tymże biurze pracowały członkinie WSK - Ada i Iwa; Bluszcz długo
przesiadywał w biurze, czasem do godz. 20, tam dostarczała mu pocztę z
"ypiana" "Faszyna", wracając z Osieka, gdzie pracowała w urzędzie gminnym

O "Bluszczu" mówią relacje Ewy, Róży, Laury, Faszyny, Iwy, Kaliny, B. Stawiń-
skiej-Zieleniewskiej, Mikołajskiego, Sobola i in.

Do ZWZ / AK należał od 1940 r. /w maju 1940 r. zaprzysiął Laure/
Pełnił funkcję szefa V K inspektoratu Brodnica conajmniej od r. 1942 -
1944; miał kontakty w Berlinie, Gdańsku, Warszawie /rel. Sobola/
prowadził sprawy zrzutowisk w Głębocku, Radoszkach - może dalsze,
zorganizował podsłuch rd z KG /rel. B. Stawińska-Zieleniewska/
"Wicher" chwalił "Bluszcz", że w insp. Brodnica najlepsza łączność w
Okręgu; miał dwie linie pocztowe do KO w Toruniu: sztafetę Wrocki -
-Kowalewo-Toruń i Brodnica-Galub /koleją/ Toruń oraz linię pocztową
Brodnica-Ciechanów-Wwa ? /rel. Sobola/
Wg Róży był kwatermistrzem inspektoratu.

Aresztowany 2 /?/ stycznia 1946 r. w Brodnicy w związku ze wyspą pokrzy-
dowska /wraz z 75 osobami XII/I; w tym dużo z WSK/, zamęczony lub popeł-
nił samobójstwo 6. I 45 - nie wydawszy nikogo.

Odzn. BKZ z M 18. XII 43 Kanter Ldz. 416/I dla KO Tartak
SKZ z M 11. XI 44 Reich Ldz 221/44 P /za zorganizowanie łączności
ei insp. Brodnica.

z kartki SZ 26 III 79

Stos biograficzny t. XV, Pomorskiej 1939-1945, wyd. FRP 1945, 02.3

Jarzębowski Franciszek ps. „Bluszcz”, „Sito” (1906–1945), szef wydz. łączności Insp. AK Brodnica. 3

Urodzony w 1906 r. (brak bliższych danych). Do 1939 r. mieszkał i pracował w Chojnicach jako kierownik Urzędu Pocztowego. Zagrożony aresztowaniem przeniósł się do Brodnicy (ul. Słoneczna 2) i rozpoczął pracę w księgowości „Landwirtschaftliche Buchstelle” (tj. w zarządzie nieruchomości rolniczych przejętych przez Niemców). Zaprzysiężony w 1940 r. przez Józefa Grussa ps. „Stanisław”, szefa Wydz. II KO.

Od kwietnia 1940 r. wspólnie z Władysławą Zieleniewską ps. „Darnina”, referentką WSK Jarzębowski stworzył z pracowniczek „Buchstelle”, takich jak Klara Konarzewska ps. „Iwa”, Wanda Cybulska ps. „Ada”, Elżbieta Kamińska ps. „Kalina” oraz ich znajomych i koleżanek grupę łączniczek i maszynistek, które obsługiwały początkowo miasto i Obwód Brodnicę, a następnie od 1942 r. cały teren Inspektoratu, tj. Obwody Rypin i Lubawę, a także teren Podokręgu (Grudziądz i Toruń). Na terenie samej Brodnicy częste kontakty utrzymywał z placówką parowozowni i dworcem kolejowym oraz szpitalem miejskim. Od końca 1941 r., gdy kmdtem Inspektoratu Brodnica został Tadeusz Fiutowski ps. „Ben”, „Bohusz”, Jarzębowski rozwinął kontakty z Golubiem-Dobrzyniem i Góralikami k. Jabłonowa, gdzie Fiutowski często przebywał. Dobrze zorganizowana przez Jarzębowskiego praca Sztabu Inspektoratu sprawiła, że jego aresztowanie w dn. 16 VIII 1944 r. nie unieruchomiło działalności wydziału łączności: kontynuował ją Sztab Inspektoratu. Miał przygotowaną drużynę rezerwową dla akcji „Liszt”, zorganizowaną w ramach akcji powstańczej „Burza”, planowanej w związku z Powstaniem Warszawskim.

W końcu grudnia 1944 r. Jarzębowski został aresztowany podczas fali aresztowań w Pokrzydowie k. Brodnicy, poprzedzonej akcją „Jagdkomando”, spowodowanej ujawnieniem pomocy udzielanej przez rodzinę Bekterów ukrywającym się członkom grupy spadochronowej LWP „Pomorze”. (Zostali wtedy aresztowani także: Stefania Bekter, Halina Gaca, lekarz Wiktor Gaca i również lekarz Nikodem Wiatowski). Po przeprowadzonym śledztwie część osób została zwolniona, a część, m.in. Franciszek Jarzębowski, Halina Gaca i Stefania Bekter, wywieziona do Bydgoszczy. Wszyscy oni zginęli w transporcie ewakuacyjnym po wyruszeniu z Bydgoszczy w połowie stycznia 1945 r., prawdopodobnie w lasach nakielskich.

74 OKBZH Bydgoszcz akta Ds. 50/69 w spr. Pokrzydowa; AP AK, T.: Antoszewski K., Cybulska W., Fiutowska B., Jagielska I., Jarzębowski F., Konarzewska K.; B i l s k i S., *Słownik biograficzny regionu brodnickiego*. Brodnica-Toruń 1991, s. 46 (tu błędna data aresztowania: 2 I 1945); C i e c h a n o w s k i K., *Ruch oporu...*, Z a w a c k a E., *Szkice WSK..*

Tadeusz Jaszowski

OKBZH Bydgoszcz akta Ds. 50/69 w spr. Pokrzydowa; AP AK, T.: Antoszewski K., Cybulska W., Fiutowska B., Jagielska I., Jarzębowski F., Konarzewska K.; B i l s k i S., *Słownik biograficzny regionu brodnickiego*, Brodnica–Toruń 1991, s. 46 (tu błędna data aresztowania: 2 I 1945); C i e c h a n o w s k i K., *Ruch oporu...*, Z a w a c k a E., *Szkice WSK...*

Tadeusz Jaszowski

Jettka Felicja ps. „Dora” (1897–1989), wywiadowczyni i kontakt Wydz. II KO AK Pomorze, łączniczka szefa tego Wydziału.

Urodzona 17 VI 1897 r. w Zembrze pow. Brodnica; córka kierownika szkoły Franciszka i Marianny z d. Grabowskiej. Ukończyła szkołę średnią w Brodnicy w 1916 r., pracowała jako urzędniczka pocztowa w Jabłonowie i Toruniu, a od 1933 r. jako zastępczyni kierownika poczty w Tczewie. Była przeszkolona na kursach obrony przeciwlotniczo-gazowej.

W początku okupacji, po powrocie z ucieczki spod Sochaczewa ukrywała się, poszukiwana przez policję, u Sióstr Miłosierdzia w szpitalu św. Wincentego w Tczewie. Od lutego 1940 r. pracowała jako pomoc biurowa w recepcji tego szpitala. Była czynna w samorządnej samopomocy społecznej, pomagając Polakom wywiezionym na roboty przymusowe.

Zaprzyśiężona na początku 1943 r. do służby w AK przez Franciszka Bendiga ps. „Ksawery”. Jej zadaniem było uzyskiwanie informacji o niemieckich zakładach użyteczności publicznej, elektrowniach, szpitalach; wiadomości te przekazywała Słomoniowi i in. z Tczewa. Wykorzystując dobrą znajomość języka niemieckiego systematycznie wydobywała także wiadomości wywiadowcze od żołnierzy przebywających w szpitalu, bawiąc ich rozmowami i poczęstunkiem, pod pozorem wieczornych odwiedzin. Informacje te przekazywała Bendigowi i Janowi Belauowi ps. „Mewa” (dr J. Bellow z Gdyni) poprzez punkty pocztowe wywiadu w Tczewie Starogardzie. Z magazynów szpitalnych zabierała leki, narzędzia chirurgiczne opatrunki dla zgrupowań partyzanckich Alojzego Bruskiego ps. „Grab”, Stefana Russa ps. „Dan” oraz Alfonsa Jarockiego ps. „Antoni”. Jej kontaktami do partyantki były Katarzyna Papke-Borzyszkowska ps. „Kaja” (która zaprzysiężona) i Anna Ernstówna ps. „Fala” i „Hanna”.

JAK W SIAŁKU WILU I NA W NIEMIECKIM GNIEZDZIE

W moim domu mam – jak pewnie każdy – rodzinne albumy fotograficzne. Najstarsze z nich luksusowe, skórzane, z ozdobi- mi okuciami, wytwornie zdobio- ne, służyły dziadkom XIX jesz- cze wieku. Późniejsze, z przełomu wieków i z początku wieku XX, są albumami rodziców i ich rodzeń- stwa. Mój własny album, już nie o secesyjnym kształcie, jak wyżej wspomniane, ale w stylu art déco wypełniałem fotografiami od roku mniej więcej 1933 aż po czasy tuż powojenne, po rok 1947.

Rzadko do niego zaglądałem, nie pamiętałem po latach dobrze jego zawartości – jednak tylko do czasu. Pisząc wspomnienie o Pani Profesor Elżbiecie Zawackiej i czytając ponownie jej pracę *Brod- niczanki w konspiracji wojskowej lat 1939-1945* natknąłem się w niej na następujący fragment:

„Według relacji Zygmunta Domkego (Szczapa, Wacław) miejscem zorganizowanego sabotażu gospodarczego była Landwirtschaftliche Buchstelle – biuro księgowości rolniczej, obej- mujące rachunkowość wszystkich polskich majątków powyżej 100 ha, administrowanych przez Treu- händerów – Niemców w powia- tach: brodnickim, nowomijskim i rypińskim.

Pracownikami Buchstelle w Brodnicy byli w większości Pola- cy, wśród nich wielu akowców, jak autor relacji, Wanda Cybulska, Janina Smolińska, Klara Kona-

W. Cybulska z pochyloną głową z lewej strony, obok niej na podłodze M. Su- kowski; K. Długołęcki ma za sobą portret Hitlera; Z. Domke w górnym rzędzie z prawej strony, obok niego kawatek głowy L. Bizana.

rzewska, Franciszek Jarzembow- ski, Leon Bizan, Marian Sukowski, Konstanty Długołęcki i inni. Dzięki nielegalnym operacjom księ- gowych, akowcy zatrudnieni w poszczególnych majątkach mogli niekiedy usuwać ze stanu po parę sztuk zwierząt rzeźnych i drobiu. Korzystała z tego okoliczna lud- ność polska oraz organizowana przez dział „Opus” akcja paczko- wa.”

Ten fragment dziwnie coś mi przypominał. Zrazu nie wiedzia-

łem z czym się skojarzył, ale w końcu po długim czasie otworzy- łem szeroko oczy ze zdumienia.

Jedna z fotografii w moim albu- mie jest – jako żywo – niejako ilu- stracją do tekstu prof. Zawackiej. Widnieje bowiem na niej Wanda Cybulska, Marian Sukowski, Konstanty Długołęcki, Zygmunt Domke i pół głowy mojego ojca Leona Bizana.

Słowem jest to prawie cała opi- sana przez prof. Zawacką akow- ska komórka zgromadzona pod

ortem ze swastyką na tle portretu Adolfa Hitlera.

Fotografia przedstawia biuro- we wnętrze opisanej przez prof. Zawacką brodnickiej instytucji z lat okupacji i jej polskich i nie- mieckich pracowników zebranych z jakiegś okazji przed kamerą fotograficzną. Nie znam powodu, dla którego wykonano to zdjęcie. Z ojcem nigdy na ten temat nie mówiłem. Nie pamiętam rów- nież czasu, z którego fotografia pochodzi. Było to w każdym razie

przed aresztowaniem mojego ojca i Mariana Sukowskiego, może w roku 1943.

Landwirtschaftliche Buchstelle siedzibę swoją miała na rogu ulic Dworcowa i Kamionka, w inte- resującej willi z końca XIX lub z początku XX wieku. Otaczał ją od frontu mały, od tyłu spory ogród – tak w każdym razie usytuowa- nie tego budynku zapamiętałem. Wejście było dość paradne – kilka szerokiach stopni obramionych zapraszającym jak gdyby na duży taras murkiem prowadziły do wielkich drzwi wejściowych.

W jednej z zewnętrznych ścian domu była duża, półkolistą za- mknięta błękitna wnęka. Ale We- nus czy Artemida już z niej dawno czmychnęły – była wówczas pusta. Byłem kilka razy w owym dużym przydomowym ogrodzie z matką, z Marią Długołęcką, żona- mi konspiratorów, i z panią, której nazwiska nie pamiętam, a która wynosiła z brodnickiej mleczarni, gdzie pracowała, masło dla pilnie potrzebujących, zwłaszcza dla więzionych w obozach.

Sąsiedztwem ogrodu był stru- myk z jeziora Niskie Brodno i tory kolejki wąskotorowej do cukrow- ni Ostrowite. Tyle zapamiętałem z owej niemieckiej placówki, w której sabotaż gospodarczy, choć pewnie nie tylko on, był, zdaniem prof. Zawackiej, na porządku dziennym.

Marian Bizan

T: N: 26/632 Som.

Brodnice

Jazembowski Franciszek

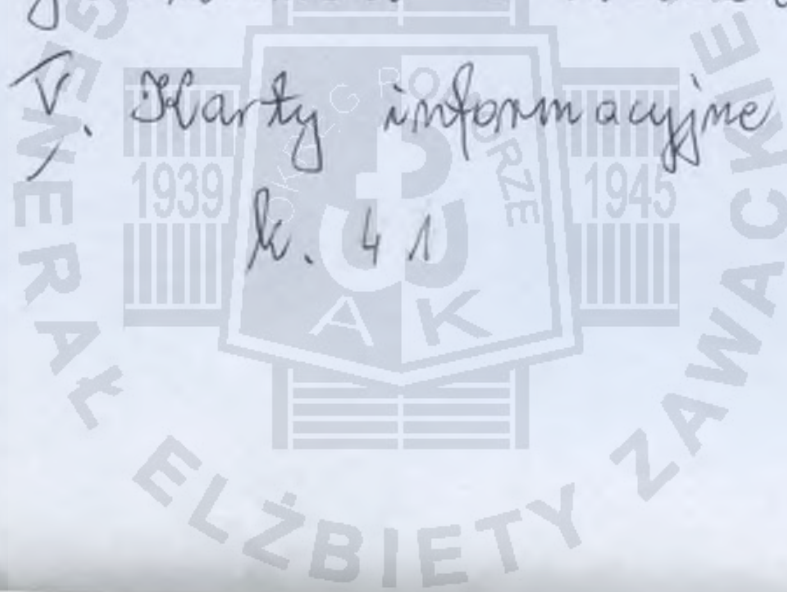
V. Klarty informacyjne

k. 41

1939

1945

AK

M-26/632

1 Brodnica
AK

ppor. JARZĘBOWSKI FRANCISZEK

AK

Szef łączności Insp. Brodnica.

Prawdopodobnie wciągnął do pracy w ZWZ Marię Lidie Zakrzewską ps. "Orchidea-Roma" w 1940r. Na pewno zaprzysiął ją do ZWZ i skierował do pracy na stanowisko łączniczki i wywiadowczyni sieci wywiadu Insp. Brodnica.

Zaprzysiął do AK Zofię Zakrzewską ps. "Chryzantema" - łączniczkę K-dy Obw. Brodnica. 15.VI.1944r. zaprzysiął do AK działającego już 2,5 roku w tej organizacji Jana Edmunda Zakrzewskiego ps. "Smyk" i przydzielił do sekcji łączności.

Aresztowany w okresie: koniec XII.1944- początek I.1945r. w grupie 13 osób ("tragedia pokrzydowska").

T.: Zakrzewski Jan Edmund, Insp. Brodnica, I/6, 8, 11-11v, 19.

MGr 1994

JARZEMBOWSKI ps. "Bluszcz" BRODNICA
AK

Stemplewska Maria zam. Ostrowska ps. "Faszyna" -
łączniczka na trasie Brodnica-Osiek-Rypin.
Docierała z rozkazami do Brodnicy m.in. dla
Jarzembowskiego ps. "Bluszcz". Jarzembowski objął
stanowisko kmdta Insp. AK Brodnica po aresztowaniu
Fiutowskiego ps. "Bohusz" w 1943r. (?)
"Bluszcz" długo pracował w zakładzie pracy, nawet
do godz. 20⁰⁰ i dłużej. Tam dostarczała mu rozkazy
Stemplewska wracając wieczorem z pracy z Osieka.
Zginął tragicznie przed samym wyzwoleniem,
podobnie jak: Gacańska, Fiutowski, Cybulska
ps. "Ada", Władysława Zieleniewska ps. "Darnina".

T.: Stemplewska-Ostrowska Maria, Insp. Brodnica,
K-415, I, 1/2, 3v.

MGr '94

3 Brodnica
AK

ppor. JARZĘBOWSKI FRANCISZEK ps. "Bluszcz" AK

Pod koniec 1943r. przyprowadził do pracownika drogerii w Brodnicy Jana Edmunda Zakrzewskiego ps. "Smyk" "nieznanych osobników" (1-go "osobnika?) na przechowanie, których Zakrzewski ukrył w magazynie zielarskim drogerii zabezpieczając im nocleg i wyżywienie. Następnego dnia wieczorem osoby te, podobnie jak w innych przypadkach, odebrał "Medyk" -Jan Kaliniecki, który na polecenie Tadeusza Fiurowskiego ps. "Ben" wywiózł je w Bory Tucholskie.

T.: Zakrzewski Jan Edmund, Insp. Brodnica, 1/2, 8.

MGr 1994

~~1661 JSW~~

Brodnica
5 AK

JARZĘBOWSKI (FRANCISZEK)

AK

Był kwatermistrem. Pochodził z Bydgoszczy.
Podczas okupacji mieszkał w (Brodnicy) na rogu przy
rzeźni.

Zginął po aresztowaniu ("wsypa pokrzydowska"),
tak jak: dr Wiwatowski, jego żona Wiwatowska,
Karbowska, Gacanka, Oziminowa, Władysława
Zieleniewska, Tadeusz Fiutowski.

Po wojnie szukała go jego siostra, która wróciła do
Bydgoszczy.

T.: Wróblewska Waleria, Insp. Brodnica, K-281, k.I,
2/3v, 6v.

MGr 1994

6 Brodowie
AK

Jansowski Franciszek
ps. "Bluszek"

Pracownik Brodowia, lat 1939-1945
zamieszkał w ul. 45

cz. 1.
Rob. T.: Spisano S. Szaryński po, w Hyp. 2 oper.
str. 7, 14

MM-PL

7 Brodnica
AK

ppor. JARZĘBOWSKI FRANCISZEK ps. "Bluszcz" AK

Szef łączności Insp. Brodnica.

15.XII.1941r. zaprzysiął do pracy w ZWZ Leokadię Zofię Zakrzewską nadając jej ps. "Chryzantema" i przydzielił do sekcji łączności na odcinku pomiędzy Sztabem Okręgu a Insp. Brodnica. "Chryzantema" odbierała pocztę i informacje od łączniczki KO Ireny Jagielskiej ps. "Ewa" i przenosiła ją do Jarzębowskiego. Kontakty te następowały 2-3 razy w tygodniu. Jej zadaniem było przenoszenie także otrzymanych materiałów od siostry Marii Lidii Zakrzewskiej ps. "Orchidea-Roma" do Jarzębowskiego i w kierunku odwrotnym. Z polecenia "Orchidei-Romy" w II połowie 1944r. dwukrotnie przenosiła otrzymaną od Jarzębowskiego broń krótką na umówione miejsce - skrzyżowanie w lesie Tivola k. Brodnicy, skąd odbierał ją oczekujący na rowerze mężczyzna na hasło "Orchidea".

T.: Zakrzewska Leokadia Zofia, Insp. Brodnica, I,
1/1-2, 4, 5.

MGr 1994

8 Brodnica
AK

JARZEMBOWSKI FRANCISZEK ps. "Bluszcz" AK

Przedwojenny pracownik urzędu pocztowego.
Szef sekcji łączności Insp. Brodnica.
W 1940r. wprowadził i zaprzysiął do AK w Brodnicy
Marię Lidię Zakrzewską ps. "Orchidea-Roma", którą
przydzielono do sekcji łączności Insp. Brodnica.
*Zakrzewska prowadziła w miejscu swojej pracy
(Hinz Verdenkelungsbetrieb w Brodnicy) skrymkę
pocztową Jarzembowskiego.*

T.: Zakrzewska Maria Lidia, Insp. Brodnica, k. I,
1/2. 6, II/1,2,6.

MGr 1994

9 Brodnica
AK

JARZEMBOWSKI (FRANCISZEK ps. "Bluszcz") AK

Szef sekcji łączności Insp. Brodnica.
Członkiniami sekcji łączności Insp. Brodnica były:
Władysława Zieleniewska, Leokadia Zofia Zakrzewska,
Karbowska, Kosmalowa, Wiwatowska, Maria Lidia
Zakrzewska, Halina Gaca, Marta Zieleniewska,
kurierka "Ewa" (Irena Jagielska), Ada Cybulska,
Lucja Jarzembowska, pracownica apteki przy Dużym
Rynku w Brodnicy (Franciszka Oziminowa), pracownica
mleczarni z Golubia (Jadwiga Cyrklaf). Sekcja
liczyła ok. 20 os. Wszystkie te osoby, a także dra
Wiwatowskiego aresztowano na przełomie 1944/45r. w
związku z "tragedią pokrzydowską". Jarzembowskiego
tak jak większość z w/w osób wywieziono. Z grupy
tej nikt nie wrócił.

T.: Zakrzewska Maria Lidia, Insp. Brodnica, K-279,
k. I, 1/2, 6.

MGr 1994

10 Brodnica
AK

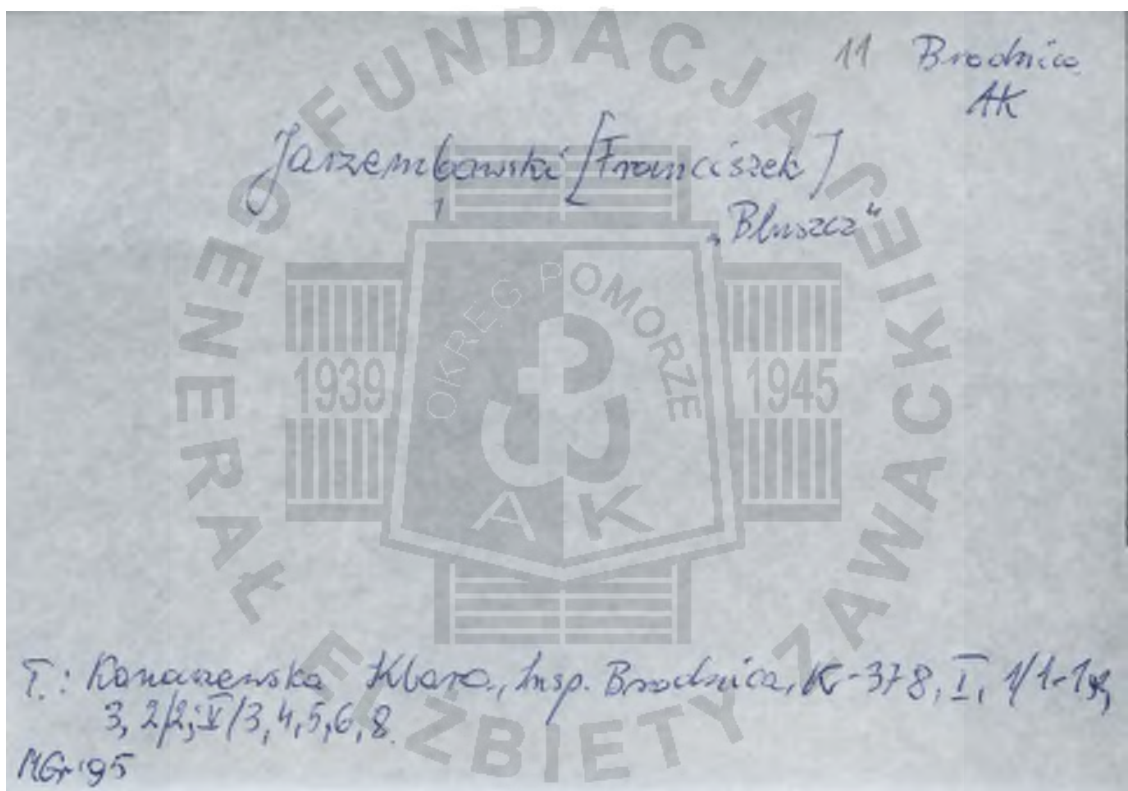
JARZEMBOWSKI (FRANCISZEK)

ps. "Bluszcz" AK

Uczestniczył w zebraniach konspiracyjnych w domu sióstr Zieleniewskich w Brodnicy, które odbywały się m.in. w II połowie 1944r. Uczestnikami spotkań byli także: por. (Tadeusz) Fiutowski i jego żona płk J. Chyliński ps. "Wicher", kurierka "Ewa" (Irena Jagielska), Leokadia Zofia Zakrzewska ps. "Chryzantema", Maria Lidia Zakrzewska ps. "Orchidea-Roma", Na zebraniach tych czytana była prasa konspiracyjna, dzielono się wynikami pracy organizacji, wydawano polecenia, instrukcje dla działalności komórki (łączności?) - tj. polecenia zdobycia materiałów opatrunkowych na przerzut do lasu i obozów jenieckich dla aliantów w Brodnicy (pozyskiwanie dla nich odzieży cywilnej, pomoc w zorganizowaniu ucieczki do lasu), przerzut żywności dla aresztowanych Polaków w siedzibie gestapo. Jarzembowski prowadził jedno ze spotkań w 1944r.

T.: Zakrzewska Leokadia Zofia, Insp. Brodnica, I,
2/1-2.

MGr 1994

12 Brodvice
242-112

Josephowski Franciska

Podnes olympijskej úlohy v Brodviach pri ul. Miest-
sluňi pole, Ps. "Blusca", po vyřízení D. Krejní-
ke do GA obijt kromě vlastní práce Josp.
Brodvice, 2011 a 1943. Josephowskiemu orga-
nizaci přičiněna ob. Rypn.

rob. T. i Josephowski V., ul. Brodvice, I/1/s. 5

HMM-PT

Januszowski ps. el. ps. Franciszki
ps. Zimki

Brooklin
13

Praker awansowa odznaczony
Kantow Ldz 416 I 2 dn 18 XII 43

Ko Partak

na podstawie rozkazu Kp nr 109 B.P. 20 2 dn 21 VII 43
nadana 2 dn 11 XI 43 odznaczony

2 dn 3 / ps. 3 Zimki star nr 1906 1945 przesłane
w korespondencji od 1941 w , przydzielat $\frac{1}{2}$ K O K.
Por King 2 Zastępcy

praker KO Resch Ldz 221/94/P

Smic 12 XI 44 na podstawie rozkazu K O

SKZ Polimer w koresp. od 1942 5 dn V 44
za zarpanie sznurów w okręgu Warszawa

Brodnice 14

Jarembowki "Blonow" (Autosorka) - przy u mojej 1940 zaproszenie Autosorka (gosc) - przytaere grupy przedmioty Haliny Gacanki do rel Kaministy Tambarka zaproszenie Kaministy jesi 1943 rel Rozawostny u wieszynat do Rk 1943

Stawiniska-Zielonostka - Kowicka do wybranie, Gindrychre, Tarnice, Hrowe - byl opow, Rajni i ci kety, Dawinice przy- jasnita rzy z nim (awka Zepi)

Stemplowka - przy wscita do migo (z. m. oslan) poarte Blonow dluzo pracowal w zakladni pracy nawet do 9.20 i dluziej; tam dostawczata mu poarte wa- cagare do Brodnicy z pracy u Brisku

Wozblewka - byl kwiaterniorem mieszkal na rogu przy po wojnie zstowita rzy 'jako (niostwa) przy rzy w o losy 2 Porygony rzy

18 XII 43
11 XII 44
SKZ
SKZ

+ Jaruzelski vel Jarzembański Franciszek
b. m. w. Chojnic
1942 - XII 44 - pełnił funkcję szefa Wydziału Igeracji Inspektoratu
miał styczność z kotłownią? -
Znamtownie w Gł. boczn. i Radostkach
w g. Antoszewskiej 2d. Borowiny z Borowiny mal 331
w maju 1940 zaproszony do ZWZ
miał kontakty w Warszawie, Golan'sku, Berlinie
agent. I 1945 w związku z wyjazdami do Borowina
poprowadził samobójstwo
zob. Dziękiewicz str 10

po Blumie - Sitko - Zink 15
Porwalenie

15

XI 78 | Jarzembowski 16 Brodunice
- czy Autostrada Wicher chwalił Bolnsere?
- że u niego najlepiej w okolicy torowic?

Kurowki dristana torowic inf. Brodunice
na Torun - za ten kurowki być odpow.
działny Borowski z Brodunicy (nie przesłat do To-
rowic)
miał kontakty: Wrocław
Rowalewo

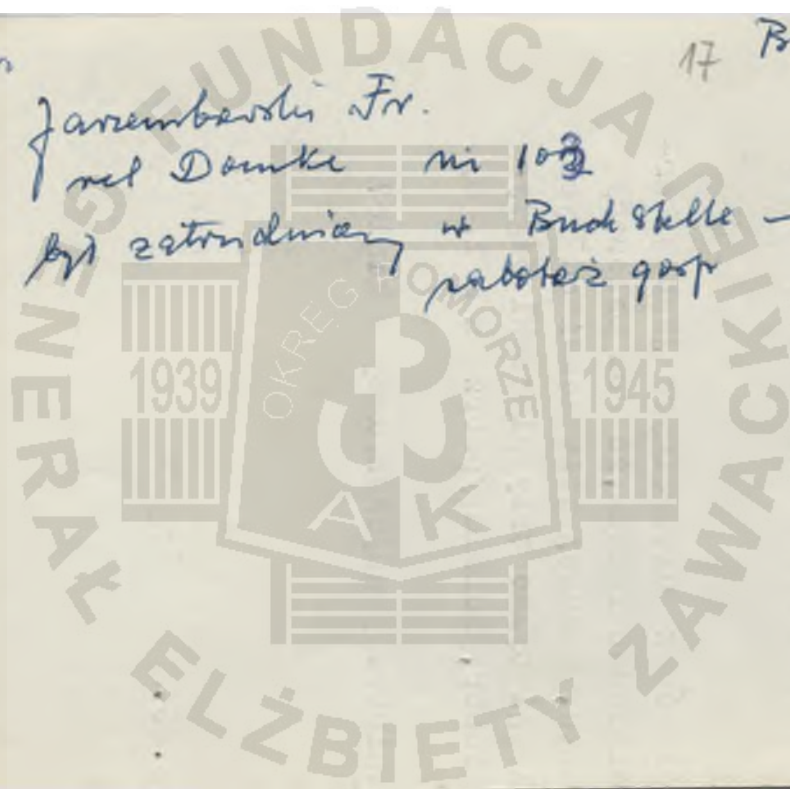
↓
Torun (zaplanowa?)
lub Brodunice Golub (Vistula) Torun
prezentacja korespondencji do Okręgu

K+

26 m

17 Pordlica

Jaremborski Fr.
ul. Dąbki nr 103
był zatrudniony w Bud. Skle -
robotarz gosp.

26 ni

+ Jarembowski Franciszek

18 Brodnica
PK

ps Zimk, Blusor

1939 r przed wojna wydziału pocerady w Olejnicach
N 242/PK od 1940

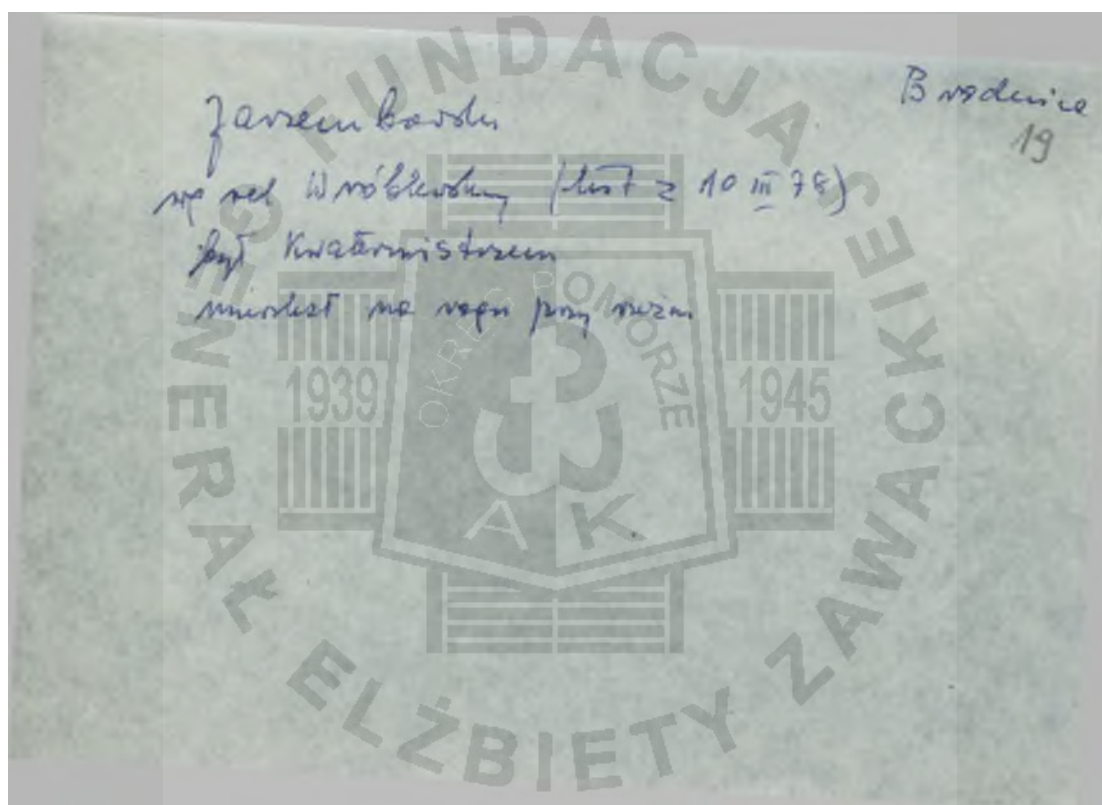
pełnił fun. kocz. kier. techn. Kompr. V K imp. Brodnica

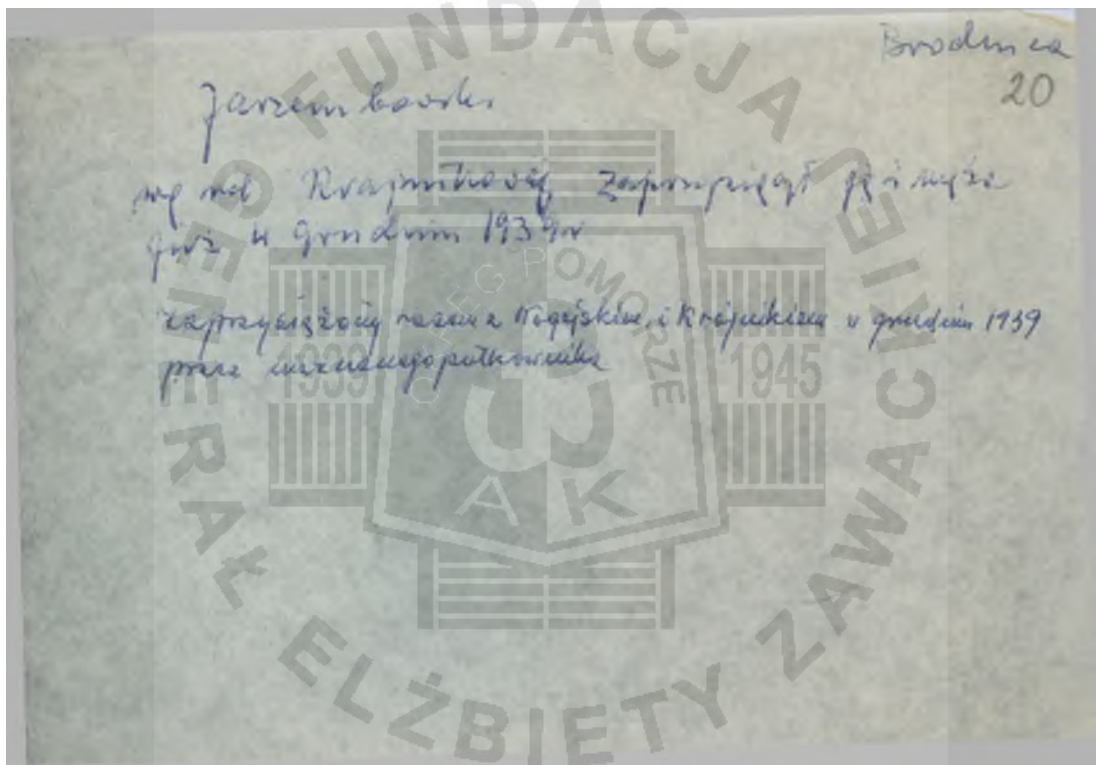
Arcont. I 1945, Zampierony lub pof. 5. 1. 1945 -
pof. 5. 1. 1945 w Brodnicy, zpow. w marcu
wzrostu Zielonicy - 4. 1. 1945 - w pow. 18. 1. 45 (wzrost)

Zob. wstawiem SZ w karcie Pospolny d-ca' poms.

zob list Cichyński o Weiden

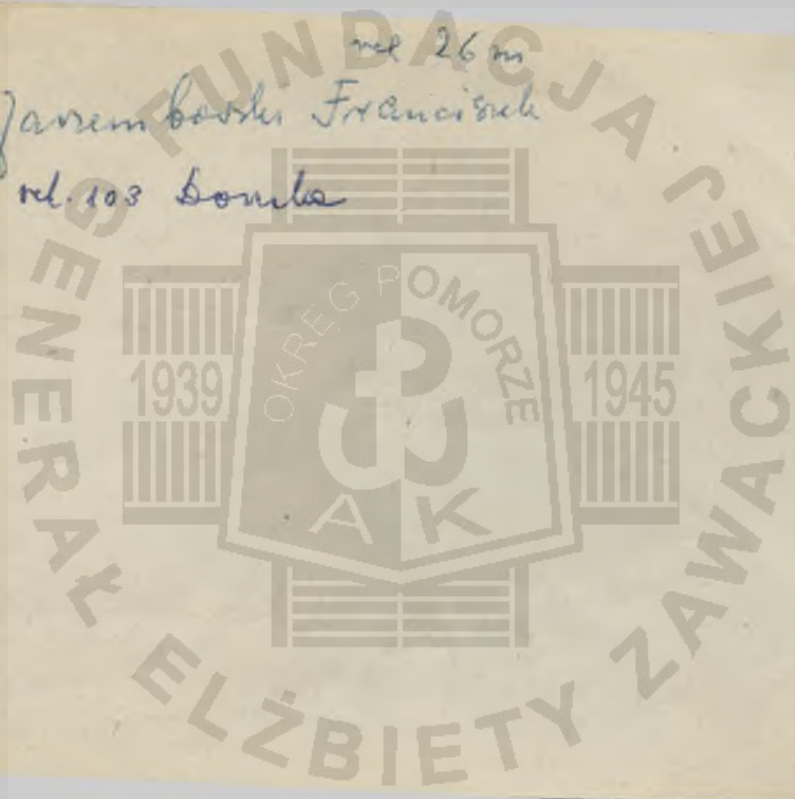
[brak listu]

mel 26 m
+ Jarembocki Franciszek
ul. 103 Soula

Porcelana
17x
21

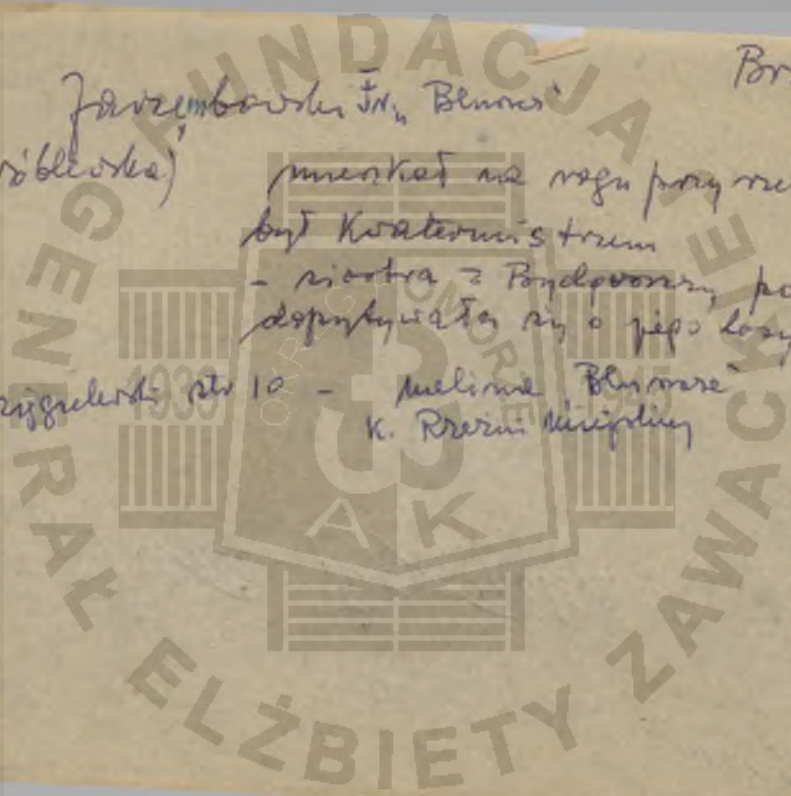

Ferdinand J. Blum
(Wrocław)

Broszura
22

muzeum na jego prośbę
był kwatermistrzem
- miasta z Bydgoszczą, po wojnie
doprowadził się o jego losy

Dr. Szelestki str. 10 - Melina Blum
K. Przew. Kierownik

del 26 m
+ Jarosławski Franciszek
by Autorskiego - uwagi na 4
Jarosławski sprzedany przez Autorskiego o gro-
źbą nieuczciwemu stał się odnowić
wzrostem na miłość
1939 1945
sprostowanie do art. „Kob. 8. Stworze Sm.”
Jarosławski zginął nie w więzieniu
a w maju 1945 r.
(autor tej wzmianki
pamięć - 22)

Przebieg
23

ELŻBIETY

24 Brodunia
SPP 202 176
Janowski
206 ul. z Krajnie o ⁺⁺ Bronistewie Krajnie
Zaproszenie wraz z B Krajniem przez
Gonca w XII 1939r
Był wlasnie apowatu od.
mieszkał Brodunia Kieplio Pole, a pod mian
B Krajnie

+ Jarybowski Franciszek

Porodnic
RK
25

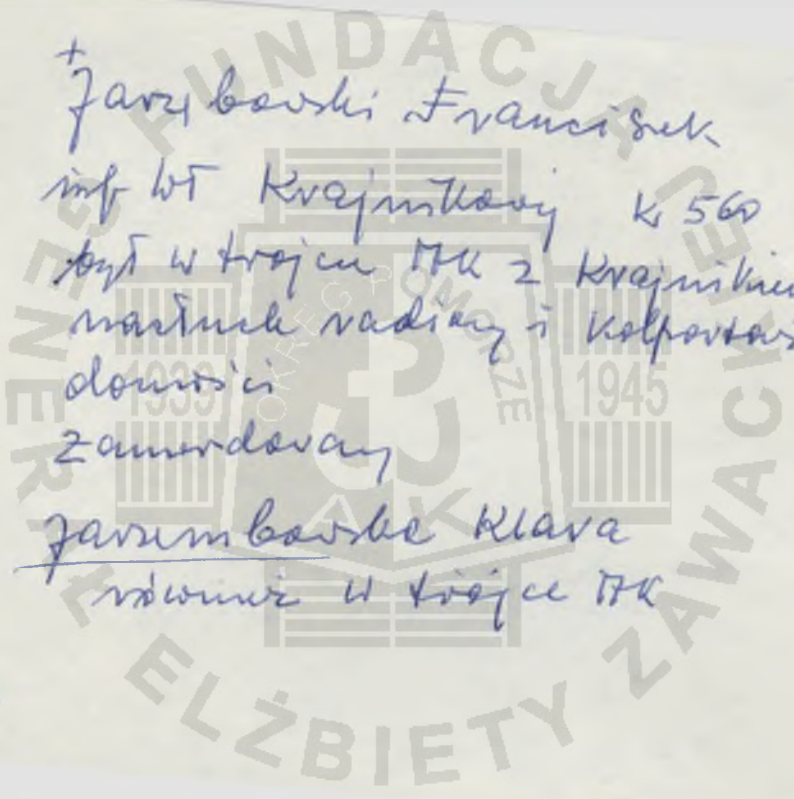
inf WT Krajniakoj K 560

był w trojce RK z Krajniakiem
maturka radiacy i Kelpontais Wia-
dowski
Zamordowany

Jarym barba Klava

rdowicz w trojce RK

87

Żarybowski

26 Brodnic
247170

inf Kwajnik Brämistar nr 560

zapomniany w XII 1939 razem z

Kwajnikim przez ptk Patubicki(?)

aparatu od uloty w Żarybowski

można Żarybowski, Kelpostar Kwajnik

po odbiorze wiadomości zeznania są

od wielu kilku osób i trójki presenty

nie znaczenie

52

M-26

27

Brodnicci

Jazembarski, Fr. ps. Bluzec, Sitko

1930 oficer Łowczowski; "robota niebezpieczna" 1945

zob. dziaty "Eiocy" 36/191

D. Zw.

Broclnica²⁸
PK

ppas
res Jarezbowski Franciszek ps Blaszczak

- kierował techniczny inspektoratu, jego zastępcy
Edmund Cywankiewicz
Wanda Chybulska
Stanisław Bówowski
Zygmunt Danko

- punkt kontaktowy w Broclnicy

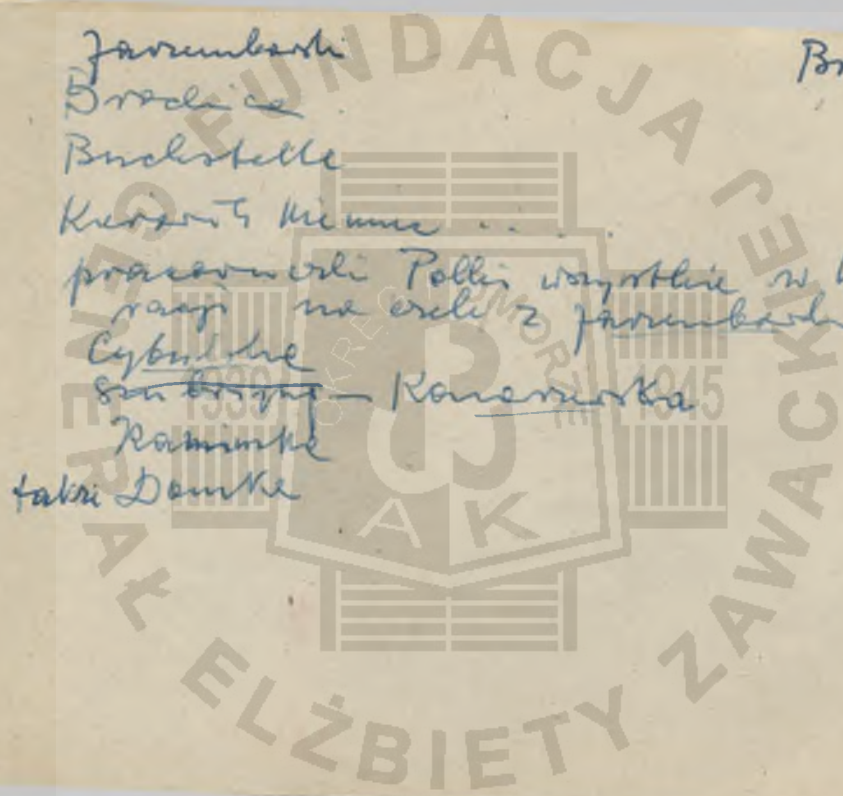
- agent. z częścią grupy technicznej .. 11-44

- Autosnowski kontaktował się stale z Jarezbowskim
prawa co tydzień w biurze, gdzie on pracował
przez w jego umiarkowanym przys. ul. Stonecrue 2
za miastem pod Ryptin.

źródła K. Autosnowski 179 z 2, 3, 4 i 5 list do 22
z 22-06-79

Jaworzna
Brodica
Buchstalle
Kucyński Miemie
pracownicy Polki wyjeżdżają w konspira-
cji na czele z Jaworzna
Cybulski
~~San bryg~~ - Konarmia
Kamienie
także Danke

Porodice
29

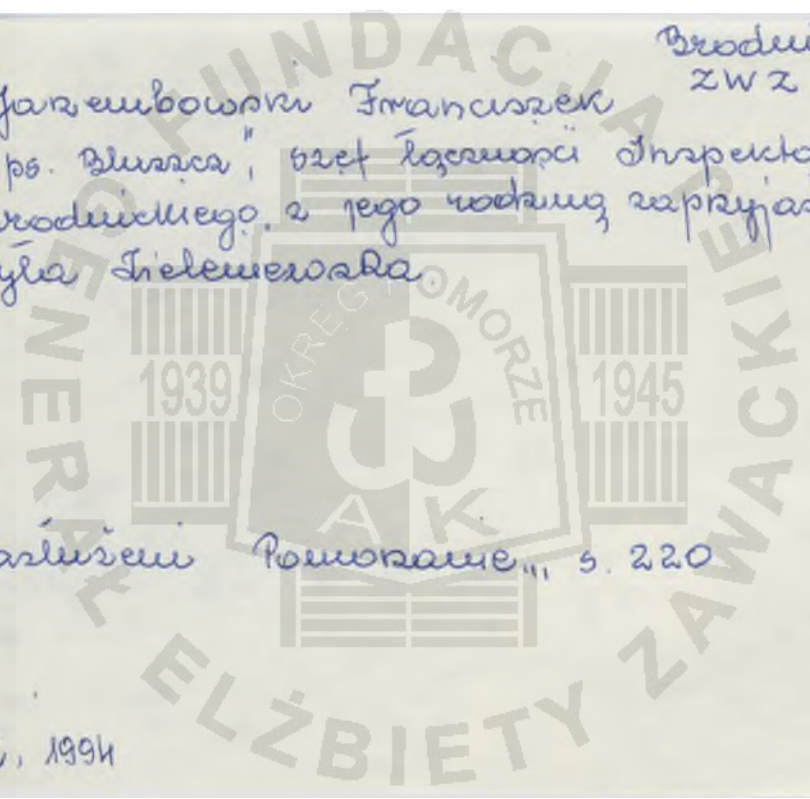

Brodzica 30
ZWZ - AK

Jarzewowski Franciszek
"ps. Błuska", bież łączności Inspektoratu
Brodzkiego, z tego powodu zaprzaszona
była Tielewaska

Łasiewicz Roman "S. 220"

J.K., 1994

JARZEMBOWSKI FRANCISZEK

BRODNICA AK

W czasie okupacji pracownik Landwirtschaftliche Buchstelle - księgowości rolniczej obejmującej powiaty: nowomiejski, rypiński, brodnicki. Pracowali tutaj i inni konspiratorzy np. Wanda Cybulska, Klara Konarzewska, Janina Smolińska, Sukowski, Konstanty Długolecki, Zygmunt Domke. Prowadzono tutaj sabotaż gospodarczy, który polegał na manipulacji księgowej rejestrującej stan inwentarza gospodarczego. Ze skutków tej działalności korzystali głównie polscy pracownicy danego majątku oraz "ludzie pokrzywdzeni przez okupanta".

Z-cą Jarzembowskiego (szefa łączności i wywiadu) w Insp. Brodnica - "Browar" był Zygmunt Domke ps. "Szczapa", "Wacław".

T.: Domke Zygmunt, Insp. Brodnica, M-103/712, I, 1/2.

MGr'94

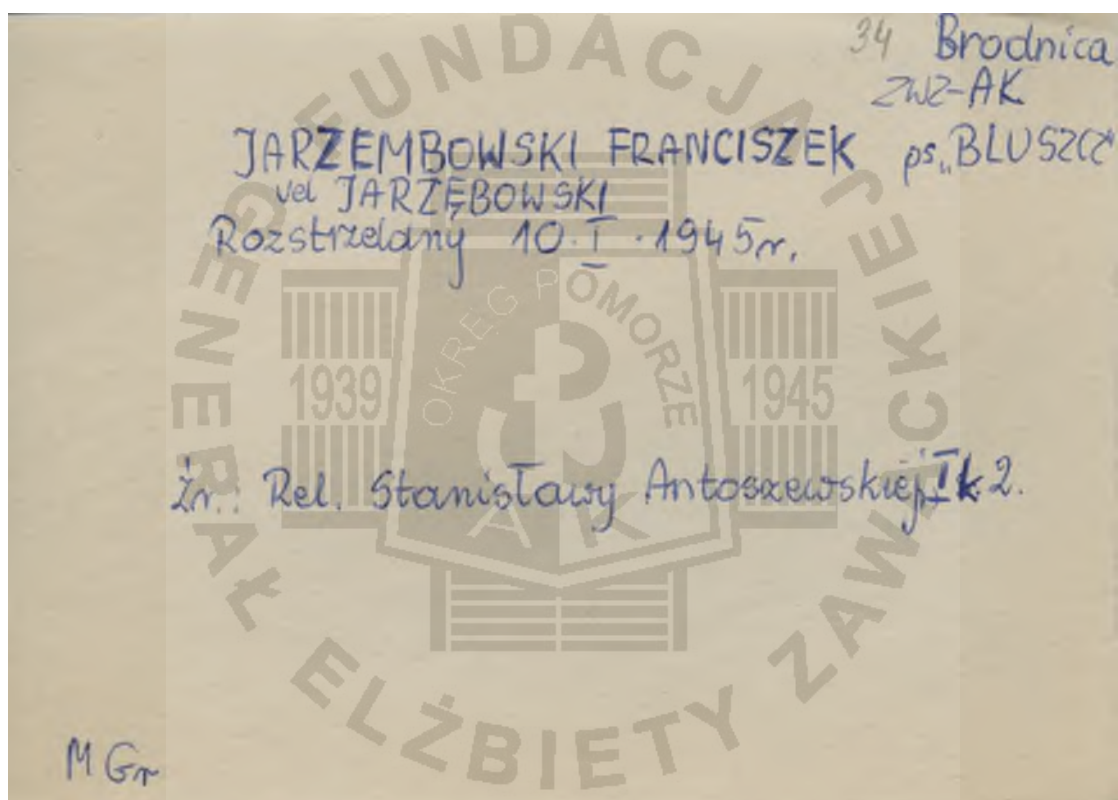
33 Brodnica
ZWZ-AK

JARZĘBOWSKI vel JARZEMBOWSKI
FRANCISZEK ps. „BLUSZCZ”

Ilionomnik organizacyjny Łączności Insp.
Brodnica.
Zaprzysięgił Stanisławę Ambroszewską do
ZWZ w maju 1940 r.

Źr.: rel. Stanisławy Ambroszewskiej, I, k. 1.

M. Gor.

Jamęboński

36 BREDNICA
AK

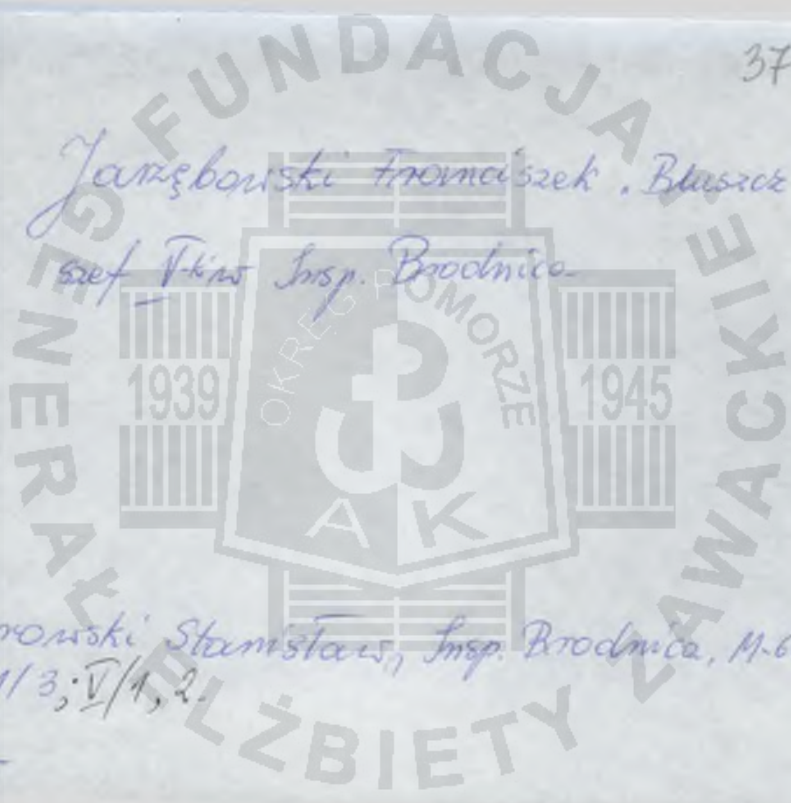
JARZEMBOWSKI FRANCISZEK
ps. "BLISZCZ" "SITKO"

Łob. t. J. Jagielskiej - Nowak, KO

8/11/94

37 Brodnica
AK

Jamębonski Tronczyszek „Blaszczak”
szef V-kw Insp. Brodnica

T.: Barowski Stanisław, Insp. Brodnica, M. 686/1386,
I/1/3; V/1, 2.

MGr '95

(JARZEMBOWSKI vel JARZĘBOWSKI FRANCISZEK)

38 Brodnica
AK

W relacji Krystyny Kozłowskiej występujący jako
"p. Sukowski".

Aresztowany ok. 2.I.1945r. w związku z wyspą
pokrzydowską i przebywający w więzieniu w Brodnicy
obok: Krystyny Kozłowskiej, Wandy Cybulskiej, Marty
Zieleniewskiej, Władysławy Zieleniewskiej, Mirosławy
Karbowskiej, Ozminowej (Franciszki Oziminowej) -
-pracownicy apteki w Brodnicy, Zofii Zakrzewskiej,
Adelajdy Głowczewskiej, (Jadwigi Cyrklaf), jej matki
(Zofii Cyrklaf), (Ireny) Wiwatowskiej, Haliny Gacy
(łącznie ok. 21 kobiet), Henryka Sitniewskiego,
Bogdana Gacy, dra (Nikodema) Wiwatowskiego, Emila
Tomczyka, i in. mężczyzn.

Zr.: rel. wł. Krystyny Kozłowskiej, teczka tejże,

MG nr K-368, I, k. 6-7.
czerw. 194

39 Brodnica
AK

(JARZEMBOWSKI) vel JARZEBOWSKI

Zginął w więzieniu w Brodnicy. Taki sam los spotkał Władysława Zieleniewską i Henryka Sitniewskiego.

Należał do grupy osób aresztowanych w Brodnicy i okolicach (ok. 2.I.1945r. w wyniku wyspy pokrzydowskiej)!. W grupie osób wywiezionych z więzienia brodnickiego znajdowali się: dr Wiwatowski, jego żona (Wiwatowska), Halina Gaca, Ada Cybulaka, Ozminowa (Oziminowa) Mirosława Karbowska, (Sukowski ?), Zofia Zakrzewska, Głowczewska.

Er.: List K.Ozińskiej (Kozłowskiej) do E.Zawackiej, teczka K.Kozłowskiej, nr K-366, I, k.23

MGr 194

Brodnia
S. 7w. P. 40

Jarzębowski Franciszek

ps. "Bluszczyk"

Prekursor zgrupowania Stwiby
Zwycięstwa Polski

zob. Antoszewski K. "Stodhies..."

Bibl. 17P7K B37

s. 10, 11, 12, 23, 24, 26

bk. 99

a.

FK41
Brodzica

JARZĘ BOWSKI Franciszek
ps. „Bluszer”

Urodz. w 1906 r. Szef wydziału tygodni-
ca Dusz. FK Brodnica
Aresztowany w końcu grudnia 1944 r. wy-
wieziony do Bydgoszczy. Czynił w transport-
cie ewakuacji 8 stycznia 1945 r.

Zob. Starek Biogr. Dusz. Bro. t. 3, s. 74
Fundacja Archiwum Brodnieckie FK
Jonek, 1997 r.

W. Dzw. 2002

Jarzembowski Franciszek

